



2.3.3 Alkmaars eerste uitvaartverzorgster

Uitvaartzorg Yarden, is in 1923 opgericht onder de naam 'Associatie voor Lijkbezorging' en is de eerste uitvaartverzorgster van Alkmaar. De Associatie verzorgt de begrafenissen met auto's, in die tijd heel modern. In de oorlogsjaren komt hierin verandering, door het benzinetekort gaat de Associatie de uitvaart per trein regelen naar begraafplaats 'Westerveld'.

Dit kon op verzoek van de klant per reizigers-trein of sneltrein. Waarom de sneltrein tot één van de opties behoorde, moet wellicht maar aan de verbeelding van de lezer worden overgelaten... In de jaren na de oorlog gaat de associatie meer en meer samenwerken met andere organisaties. In 1995 fuseert de Associatie met Nuva, een Noord-Hollands uitvaartbedrijf, en verandert de naam van het bedrijf in 'Yarden'.

Ondanks de verschillende overnames, blijft



het bedrijf in de praktijk dezelfde als hoe het ooit startte. De veranderingen zijn voornamelijk van administratieve aard. Zo werkt Yarden Uitvaartzorg nog steeds vanuit de straat waar het allemaal begon, aan de Overkrocht. In het moderne pand vinden diensten plaats en overledenen worden er afgelegd en opgebaard.

Ruud Zorge en Lilian Stigter zijn allebei al jaren uitvaartverzorgers bij Yarden. Ruud Zorge: "Er is de afgelopen jaren een hoop veranderd in de uitvaartzorg. De dood wordt meer en meer bespreekbaar, men neemt steeds vaker de tijd om na te denken over 'het laatste afscheid'. In de praktijk zie je dat ook terug, wij passen ons beleid er op aan, er is meer mogelijk."

Lilian Stigter: "Zo hebben we bijvoorbeeld een familiekamer. Nabestaanden hebben dan beschikking over een eigen kamer, met een eigen voordeur en sleutel, waar de overledene ligt opgebaard. De

uitvaarten krijgen ook een steeds persoonlijker karakter, met begeleiding van een zanger bijvoorbeeld. Hiernaast is ook nazorg en het organiseren



5.1.3 Een passend afscheid

Bij uitvaartverzorger van Gansewinkel wacht bezoekers een hartelijke ontvangst door Jac van Gansewinkel en zijn vrouw Tonny in hun kantoor aan huis aan het Patersveld. Uit alles blijkt oprechte betrokkenheid. "Goed afscheid kunnen nemen is heel belangrijk in het verwerkingsproces", zegt Jac. "Dat moet je dus uiterst zorgvuldig doen. Omdat iedere persoon uniek is, is ook elke uitvaart uniek. Daarom bestaat onze taak uit goed luisteren naar de wensen en er voor te zorgen dat die zo secuur mogelijk worden uitgevoerd. De één wil een heel sobere dienst en de ander heeft het liefst rockmuziek en een bont beschilderde kist. Bij ons is alles mogelijk." Tegenwoordig is het heel normaal om te kunnen kiezen tussen begraven of cre-

meren, maar tot ver in de jaren '70 moest vanuit het katholieke zuiden voor een crematie met een bus naar Utrecht worden gereden, waar het dichtstbijzijnde crematorium was. Hierin kwam verandering toen in 1976 het crematorium in Heeze werd geopend. Inmiddels zijn er speciale uitvaart-bussen met plaats voor de kist en kiest in de regio ongeveer 45% van de mensen voor een crematie. De toegenomen belangstelling voor de uitvaart en alles wat daarbij komt kijken, wordt onderstreept door de grote opkomst tijdens de open dag in 2003 van het gerenoveerde mortuarium bij het St. Jans Gasthuis, dat door van Gansewinkel wordt beheerd. Meer openheid is een goede zaak, vinden Jac en Tonny, want dat helpt bij het omgaan met het verlies. Maar ook vooraf is het

zinnig eens stil te staan bij je eigen uitvaart en hoe je die het liefste vorm zou willen geven.

Dat vond ook Mary Servaes, ofwel de Zangeres zonder Naam. Zij bepaalde dat haar uitvaart via van Gansewinkel geregeld moest worden en niemand anders. Ze was namelijk zeer te spreken over de manier waarop de begrafenis van haar man Sjo was verzorgd in de kerk van Stramproy. Terwijl de paparazzi rijendik stonden opgesteld bij de hoofdingang, werd Mary discreet via de sacristie naar binnen gebracht, zodat de pers het nakijken had en zij ongestoord de dienst van haar man kon bijwonen. Deze blijk van inlevingsvermogen is kenmerkend voor dit familiebedrijf dat zo'n tachtig tot honderd uitvaarten per jaar verzorgt. Hier geen standaard



pakketten, wisselende contactpersonen en het gevoel dat je een nummer bent. Het is immers al moeilijk genoeg om iemand te verliezen. En daar kan Jac zelf over meepraten, want nota bene in dezelfde nacht dat Mary Servaes overleed, verloor hij zijn vader, na een paar jaar eerder al afscheid te hebben genomen van zijn moeder. In de hectische en emotionele periode die volgde organiseerde hij zowel de met veel media belangstelling omgeven begrafenis van de Zangeres als de uitvaart van zijn eigen vader.

Het uitvaartbedrijf komt voort uit taxibedrijf Ratax, dat staat voor Ramaekers Taxi, opgericht in de jaren dertig. Van de familie Ramaekers werkte iedereen mee in de zaak, ook de meisjes, waar Jacs moeder Lies er één van was. Ze



haalde pas op haar achtendertigste haar rijbewijs om vervolgens de achterstand in kilometers ruimschoots in te halen. Daarmee voegde ze zich bij zus Toos, één van de eerste vrou-

wen die taxi reed in Weert. Ratax breidde uit met een ambulancedienst en een begrafenisonderneming, inclusief rouwauto's. Jac ging eveneens aan de slag in het bedrijf en kreeg gaandeweg de leiding over de uitvaarttak. Toen in 1994 het taxibedrijf werd verkocht, ging hij met zijn vrouw, die reeds in 1976 het diploma voor begrafenisondernemer had gehaald, zelfstandig verder onder de naam van Gansewinkel. Een veelgestelde vraag is of ze iets te maken hebben met het gelijknamige afvalbedrijf, waarop het antwoord luidt: "nee, zij zijn van de blauwe auto's en wij van de zwarte." Het ziet ernaar uit dat dochter Marie-Louise deze vraag ook nog vaak zal moeten beantwoorden, want zij is vast van plan het werk van haar ouders voort te zetten.

